

Επιστολή Περιβαλλοντικών Οργανώσεων καλεί τα κράτη μέλη της ΕΕ να μην υποβαθμίσουν το καθεστώς προστασίας του λύκου

Προς: Υπουργούς Περιβάλλοντος της ΕΕ

Κοινοποίηση: Υπουργούς Γεωργίας της ΕΕ και Διευθυντές Φύσης της ΕΕ

Βρυξέλλες, 17 Δεκεμβρίου 2025

213 Περιβαλλοντικές Οργανώσεις και Φορείς καλούν τα κράτη μέλη να μην υποβαθμίσουν το καθεστώς προστασίας του λύκου

Αξιότιμε/η Υπουργέ,

Τον Δεκέμβριο του 2024, περίπου έναν χρόνο πριν, το καθεστώς προστασίας των λύκων βάσει της Σύμβασης για τη Διατήρηση της Ευρωπαϊκής Άγριας Ζωής και των Φυσικών Οικοτόπων (Σύμβαση Βέρνης) υποβαθμίστηκε έπειτα από πρόταση της ΕΕ. Αυτή η ενέργεια έχει αμαυρώσει την εικόνα της ΕΕ ως παγκοσμίως πρωτοπόρας στη διατήρηση της φύσης. Πράγματι, αυτή η πολιτικά υποκινούμενη και επιστημονικά αβάσιμη ανατροπή στην προστασία του λύκου επικρίθηκε ευρέως από επιστήμονες, ειδικούς σε θέματα διατήρησης της φύσης και περιβαλλοντικές οργανώσεις.

Ωστόσο, η επιστήμη είναι σαφής: Ενώ οι πληθυσμοί των λύκων έχουν ανακάμψει σε ορισμένες χώρες της ΕΕ, κυρίως λόγω της αυστηρής προστασίας τους, **το είδος εξακολουθεί να έχει μη ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης στις έξι από τις επτά βιογεωγραφικές περιοχές της ΕΕ** (στοιχεία από την περίοδο αναφοράς του Άρθρου 17 της Οδηγίας για τους Οικοτόπους 2013–2018). Η Πρωτοβουλία για τα Μεγάλα Σαρκοφάγα της Ευρώπης (LCIE/IUCN/SSC) είχε εκφράσει σοβαρές ανησυχίες σχετικά με την πρόταση υποβάθμισης του λύκου στο πλαίσιο της Σύμβασης Βέρνης, καθώς «δεν φαίνεται αιτιολογημένη» και επειδή οι αποφάσεις για τη διατήρηση και διαχείριση της άγριας ζωής πρέπει να «βασίζονται σε έγκυρες επιστημονικές πληροφορίες και όχι (μόνο) σε πολιτικούς λόγους».

Παραβλέποντας την υφιστάμενη κατάσταση, η ΕΕ τροποποίησε την εμβληματική Οδηγία για τους Οικοτόπους, μετακινώντας τον λύκο από το Παράρτημα IV (αυστηρά προστατευόμενο) στο Παράρτημα V (προστατευόμενο). Τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν περιθώριο έως τις **15 Ιανουαρίου 2027** για να μεταφέρουν αυτή την στοχευμένη τροποποίηση στο εθνικό τους δίκαιο, αλλά μπορούν επίσης να αποφασίσουν να μην υποβαθμίσουν το καθεστώς προστασίας του είδους στην επικράτειά τους. Θα θέλαμε επίσης να επιστήσουμε την προσοχή σας σε δύο εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις σχετικά με την απόφαση για το καθεστώς προστασίας του λύκου¹, τονίζοντας ότι μια τεκμηριωμένη πολιτική απόφαση μπορεί να ληφθεί μόνο βάσει των αποτελεσμάτων της εκδίκασής τους.

¹ Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν υπόψη δύο εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις που έχουν παραπεμφθεί ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και για τις οποίες αναμένεται απόφαση: Η υπόθεση T-634/24 (Green Impact και άλλοι κατά Συμβουλίου και Επιτροπής) της 6ης Δεκεμβρίου 2024 ζητά την ακύρωση της απόφασης του Συμβουλίου της ΕΕ του 2024 σχετικά με την υποβολή πρότασης από την ΕΕ για την υποβάθμιση του καθεστώτος προστασίας του λύκου βάσει της Σύμβασης της Βέρνης. Η υπόθεση T-563/25 (Green Impact και άλλοι κατά Κοινοβουλίου και άλλων) της 15ης Αυγούστου 2025 ζητά την ακύρωση της οδηγίας (ΕΕ) 2025/1237 που τροποποιεί την οδηγία για τους οικοτόπους υποβαθμίζοντας το καθεστώς προστασίας του λύκου.

Με την παρούσα επιστολή, οι υπογράφουσες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών καλούν εσάς και την κυβέρνησή σας **να μην υποβαθμίσετε το καθεστώς προστασίας του λύκου στην εθνική σας επικράτεια και να εντείνετε τις προσπάθειες για την επίτευξη συνύπαρξης μεταξύ λύκων και αγροτικών κοινωνιών.**

Παρά την πρόσφατη αλλαγή της νομοθεσίας της ΕΕ, η Επιτροπή [επιβεβαίωσε](#) ότι **τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν αυστηρότερο καθεστώς προστασίας του λύκου**, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δηλώνεται κατά τη στιγμή της κοινοποίησης των μέτρων μεταφοράς. Επιπλέον, η τροποποίηση της Οδηγίας για τους Οικοτόπους **δεν επηρεάζει την υποχρέωση των κρατών μελών να επιτύχουν και να διατηρήσουν ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης του είδους.** Είναι ουσιώδες κάθε χώρα να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να εκπληρώσει αυτή την υποχρέωση.

Στις **12 Ιουνίου 2025**, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης [επανέλαβε](#) ότι το καθεστώς διατήρησης ενός προστατευόμενου είδους πρέπει να αξιολογείται και να επιτυγχάνεται σε κάθε μεμονωμένη χώρα και όχι σε μεγαλύτερες διασυνοριακές γεωγραφικές ενότητες. Επιπλέον, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές απαιτήσεις, καθώς και περιφερειακά και τοπικά χαρακτηριστικά, μπορούν να λαμβάνονται υπόψη, αλλά **δεν μπορούν από μόνες τους να δικαιολογήσουν την κατάταξη ενός είδους ως έχοντος ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης.**

Είναι επομένως κρίσιμο η αναφορά για το καθεστώς διατήρησης οικοτόπων και ειδών βάσει της Οδηγίας για τους Οικοτόπους να βασίζεται αποκλειστικά σε επαρκή και στιβαρά επιστημονικά δεδομένα, που συλλέγονται με αξιόπιστες και εναρμονισμένες μεθοδολογίες. Σημειωτέον ότι τα δεδομένα δεν έχουν ακόμη αναλυθεί από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος (ΕΕΑ) ώστε να προσδιοριστεί η κατάσταση των πληθυσμών σε περιφερειακό επίπεδο. Καμία απόφαση για τη μεταφορά της υποβάθμισης του καθεστώτος προστασίας ή/και για την ενεργή διαχείριση των πληθυσμών λύκου (σε εθνικό επίπεδο) δεν πρέπει να ληφθεί πριν από την ύπαρξη διαφανούς, επικαιροποιημένης και επιστημονικά τεκμηριωμένης ανάλυσης πληθυσμιακών δεδομένων που να επιβεβαιώνει ότι τέτοιες αποφάσεις δεν θα απειλήσουν τη μακροπρόθεσμη επιβίωση των πληθυσμών. Δεσμευόμαστε να συμβάλουμε στη δημόσια διαβούλευση για τα δεδομένα του νέου κύκλου της δετους αναφοράς (2018-2025) και παραμένουμε διαθέσιμοι να υποστηρίξουμε τα κράτη μέλη στην ορθή παρακολούθηση των πληθυσμών λύκου.

Πέραν των παραπάνω, έχουμε παρατηρήσει ότι **η υποβάθμιση του καθεστώτος προστασίας του λύκου υπονομεύει και τις υπάρχουσες προσπάθειες για τη συνύπαρξη λύκων και τοπικών κοινωνιών**, καθώς ενισχύει την εσφαλμένη αντίληψη ότι το κυνήγι των λύκων αποτελεί λύση για τις επιθέσεις σε κτηνοτροφικά ζώα. Δεκαετίες συσσωρευμένης γνώσης δεν πρέπει να επισκιάζονται από πολιτικές συζητήσεις γύρω από το κυνήγι. Η [επιστημονική τεκμηρίωση](#) δείχνει ότι μια ολοκληρωμένη στρατηγική συνύπαρξης ανθρώπων και μεγάλων σαρκοφάγων είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των συγκρούσεων και την προώθηση της μακροπρόθεσμης διατήρησης. Η ορθή διαχείριση των (εκτατικά) εκτρεφόμενων ζώων και η υιοθέτηση προληπτικών μέτρων είναι η πιο λογική, αποτελεσματική και κοινωνικά αποδεκτή μέθοδος πρόληψης των ζημιών.

Τα συστήματα αποζημιώσεων μπορούν να ενισχύσουν την ανοχή, εφόσον βασίζονται σε υπεύθυνες πρακτικές κτηνοτροφίας, ώστε να παραμένουν δίκαια και βιώσιμα. Κομβικής σημασίας για αυτή τη στρατηγική συνύπαρξης είναι η ενεργή συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών –ιδίως των κτηνοτρόφων– οι οποίοι πρέπει να έχουν πρόσβαση σε αξιόπιστη ενημέρωση και τεχνική υποστήριξη από δημόσιους φορείς και έμπειρους επαγγελματίες. Οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων πρέπει να είναι διαφανείς και να βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα, ηθικές αρχές και νομικές υποχρεώσεις.

Τελικά, η προστασία των μεγάλων σαρκοφάγων πρέπει να εξελιχθεί προς ένα καινοτόμο μοντέλο που ενσωματώνει πρόληψη, υπό όρους αποζημιώσεις, συμμετοχή των

ενδιαφερόμενων μερών και επιστημονικά τεκμηριωμένη διακυβέρνηση, υποστηριζόμενη από δράσεις ενημέρωσης και εκπαίδευσης του κοινού.

Η προστασία των λύκων στην Ευρώπη δεν αποτελεί μόνο ζήτημα οικολογικής σημασίας, αλλά και αντανάκλαση της δέσμευσής μας στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και στις αξίες της συνύπαρξης και της ανοχής. Οι λύκοι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της φυσικής κληρονομιάς της Ευρώπης, διαδραματίζοντας ζωτικό ρόλο στη διατήρηση της ισορροπίας των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας. Η επιστροφή του λύκου σε τμήματα της Ευρώπης όπου είχε προηγουμένως εξαλειφθεί αποτελεί σημαντική επιτυχία διατήρησης που δεν πρέπει να τεθεί σε κίνδυνο.

Για τους λόγους που αναφέρονται παραπάνω, οι υπογράφουσες οργανώσεις σας καλούν με τον πιο επείγοντα τρόπο **να μην υποβαθμίσετε το καθεστώς προστασίας του λύκου στην επικράτειά σας και να διασφαλίσετε ότι λαμβάνονται μέτρα για την προώθηση της συνύπαρξης.**

Με εκτίμηση,

Από Ελλάδα, την επιστολή συνυπέγραψαν:

1. ANIMA
2. ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ
3. ΑΡΧΕΛΩΝ, Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας
4. Δράση για την Άγρια Ζωή
5. Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού
6. Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ)
7. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
8. Ελληνικό Δίκτυο «Φίλοι της Φύσης»
9. Εταιρία Προστασίας Βιοποικιλότητας Θράκης
10. Εταιρία Προστασίας Πρεσπών
11. Καλλιστώ, Περιβαλλοντική Οργάνωση για την Άγρια Ζωή και τη Φύση
12. Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης
13. Πανελλαδική Φιλοζωική Περιβαλλοντική Ομοσπονδία (ΠΦΠΟ)
14. Greenpeace
15. i-Sea, Εταιρία για την Προστασία των Υδάτινων Οικοσυστημάτων
16. MedINA, Μεσογειακό Ινστιτούτο για τη Φύση και τον Άνθρωπο
17. MEDASSET, Μεσογειακός Σύνδεσμος για τη Σωτηρία των Θαλάσσιων Χελωνών
18. Mom, Εταιρεία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας
19. reLife Earth
20. WWF Ελλάς